

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO DIÆTETICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutenda in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-quarto,
mensis Martii, anno Domini M. DCC. XLIII.*

M. PAULO-JACOBO MALOÛIN,
è Regiâ Scientiarum Academiâ,
Doctore Medico, Præside.

An ad sanitatem Musice?

I.

ESTIVI cantus, agilesque choreæ, amabilis lætitiæ indicia sunt omnium maximè naturalia, tutissimæque deformem contra ægritudinem remedia. Suscitatur autem illa & componitur Musice, vel pin-daricis modis movendo instrumenta canora vel amenis vocibus grata modulando carmina. Omnibus placet ætatibus: omnes conditiones decet: ipsius suavitate gaudet omnis locus: in turbâ silentium facit, in solitudine alloquium: jucunditate suâ perfundit animos; & concinnitas ipsius cum delectatione aculeos relinquit in animis eorum à quibus est audita. Arcet aut solvit languorem & tedium: salubre est mentis anxie levamen; unde Apollini tam Medicinæ quàm Musicæ inventionem tribuere ve-

A

teres. Velut ludus animi est Musice, amara curarum eluere efficax: merorem in gaudium mutat: timiditatem in audaciam: desperationem in spem: ferociam in mansuetudinem. Rebus in angustiis animosum & fortem reddit. Lene tomentum ingenio admovet plerumque duro. Ingenuos homines admodum ornat; atque plurimum habet venustatis puella dulces docta modos & fidium sciens. Quis maiorum, curas quas amor habet, latos inter concentus non obliviscitur? neque melius mordaces diffugiunt sollicitudines. Festivis diebus, in cœremoniis atque in lætis cœtibus, sonorum melos adhibetur. Plectro sæpe tacentem fuscitat musam poeta. Laborum dulce lenimen est; unde qui laborant naturaliter cantant, quia sic ad laborem perferendum incitantur. (α) Musicen natura ipsa videtur ad tolerandos facilius labores, veluti munere nobis dedisse; siquidem & remiges cantus hortatur, nec solum in iis operibus in quibus plurimum conatus, præeunte aliquâ jucundâ voce conspirat, sed etiam singulorum fatigatio, quamlibet se rudi modulatione solatur. In præliis etiam, mortis ipsius horrores obliterat. Strepenti lituo, tympani permistus sonitus audaciores facit milites; classicoque truci excitantur bellatores. Quin, & equi, & ipsi canes in venatione, acri fouit tubæ pariter incitantur. Animalia ferè omnia cantant præ lætitiâ, & musicâ delectantur; atque quò majore perceptione & industria prædita sunt, ut tarentulæ & apes, eò magis sonis gaudent: stupida verò bruta, ut asini & boves, aures habent hebetiores. Rusticos etiam allicit Musicæ voluptas; ac sylvestres homines ventis & avibus magistris modulos didicere. Nulla enim gens tam barbara, tamque ab omni humanitate alienâ unquam fuit quæ omni ulu Musices prorsus careret.

Prisci (β) Musicæ appellatione humanitatem literarum significabant, quâ ingenuos homines docebat otium contempnere, animumque recreare. Musicen tantum jam illis temporibus non studii modo, verum etiam venerationis habuere, ut iidem & Musici, & Vates, & Sapientes judicarentur. Miros quidem antiqui Musicæ tribuebant effectus: hanc & ad sedandos miseros mentis tumultus, & ad mores leniendos, & ad populos ex naturâ suâ agrestes & barbaros mitigandos maximè idoneam esse existimabant. Ita Polybius affirmat discrimen quod maximum intercedebat inter duos populos eandem in Arcadiâ regionem habitantes, oriri ex eo quòd alter humanitate ac lenitate temperatus Musicam maximè excolebat: alter contra agrestis ac ferus Musicam respuebat. Nihil quidem tam facillè in animos influit quàm varii canendi soni, quorum dici vix potest quanta sit vis in utramque partem; namque, & incitat languentes, & languescit, excitatos: tum remittit animos, tum contrahit; (γ) civitatumque hoc multarum in Græciâ interfuit, antiquum servare modum, quarum mores lapsi ad molliorem, pariter sunt immutati cum cantibus. Nonne urbanitas quæ magna est in Italiâ, & in Hispaniâ, & maximè in Galliâ, hinc potissimum efflorescit, quòd his in regionibus maximè exulta est Musice? & inde oriri mihi videtur arguta hæc animi (δ) elatio quæ omnibus in rebus eminet & præcellit in Galliâ; illaque eadem est quæ apud Græcos olim viguit. Græci autem qui urbani, hæc bonis in rebus animi sagacitate superarunt Romanos qui graves, ratione eadem quâ eis etiam in Musicâ præstitere. (ε) Græci quidem Musicen in instituendis juvenibus præcipuam habuere, summamque eruditionem sitam esse censebant in nervorum vocumque cantibus; discébantque id omnes; nec qui nesciebat, satis

(α) Quintill. Lib. 1. cap. 10.

(β) Cicero Tuscul. Quest. 16.

(γ) Idem de Legib. Lib. 11.

(δ) His verbis enuntiare intendimus (audendum est enim, quoniam hæc primum à nobis novantur) subtile hoc in rebus judicium quod Gallico idiomate dicitur le goût.

(ε) Cicero Tuscul. Lib. 1.

3

excultus doctrinâ putabatur. Hinc Epaminondas, Ciceronis judicio, Græcorum princeps, fidibus præclarè cecinisse fertur; & hujus scientiæ, cum imperitum se Themistocles confessus esset, indoctior habitus est; hæc ratione Socrates qui è parentibus ignobilibus natus, humanitate literarum juvenis imbutus non fuerat, jam senex Musicam edificare non erubuit. Plato Musicen non otiosæ voluptatis loco, habuit; undè in suis legibus id maximè studet, ut de Musicæ usu sapienter præscribat.

I I.

QUANTUM in corpus nostrum, ad animi motiones excitandas, componendæve possit auditûs organum, nemo inficias ibit, qui Physicam rerum rationem, eximiâque partium structuram callet. A *tarentula* morfu, morbi curatio per Musicen, dum pro diversis *tarentularum* speciebus à quibus ægroti vulnerati sunt, diversa esse debet harmonia medens, dilucidè hoc demonstrat. Nemo nescit Saul primum Israelitarum regem, per citharam Davidis à melancholicâ mentis perturbatione curatum fuisse. Vix finem dicendi faceret qui curationes, Musicæ ope factas recensere aggrediretur. Nervorum *erethismum* in morbis, mutat Musicæ *Rythmus*. Pari ferè ratione, ubi placido aquarum celeres rivi obstreperunt murmure, aut ubi furtivæ sit susurrus vocis, levis obrepere solet somnus. Nonne etiam ita sopiunt infantes, aniles nutricum cantilenæ? Contra verò, molestant admodum vixque tolerabilem excitant animi affectionem certa sonorum genera quæ perstringunt aures: ut sunt truces, vel canum vigilum, vel luporum rapacium ululatus, nocturnique felium clamores. Sic etiam querulus dentium suboritur stridor, totâque cutis stringi solet, dum acutus quidam cultri radentis, vel limæ rodentis strepitus auditur. Omnium enim exquisitissimus est auditus sensus, atque ipso visu potentior & animi propior.

Mirum sanè quantas in corpus animale exercent vires sonus! ex naturâ soni, & ex fabricâ auris patet quibus cuniculis in aurem obrepat sonus & ejusdem nervos interiores commoveat. Elasticum quodcûmque percutitur corpus, tremulum concipit motum qui ad contigua corpora permanat. Quò fluidiora autem hæc corpora, eò facilius à percussione motus, & proinde, eò vehementior sonus; hinc aër sonum reddit vehementiorem: aqua verò, minorem: spiritus therebinthinus, minimum. Námque, per continuitatem transmittitur percussiois motus quo fit sonus; hinc tintinnabulum pulsus in vacuò, sonum nullum edit, quia tunc non fit partium tintinnabuli tremularum communicatio per aerem ambientem. Partes autem aëreæ constituentes diversæ sunt molis, & proinde diversæ celeritatis; diversæ etiam sunt naturæ propter diversam omnium corporum effluvia quibus imbutæ sunt; & proinde variæ sunt figuræ & elasticitatis. (æ) Hæ diversæ aëris particule à corporibus sonoris quæ tremulæ sunt, percussæ, diversos in sonos distingui possunt, sicut lumen in varios colores dividi potest. Septem reverà sunt Musicæ toni, sicut septem sunt colores primitivi; atque *tarentulati* variis coloribus, aut delectantur, aut abhorrent, sicut iidem variis sonis, aut delectantur, aut abhorrent.

Percussio corpore sonoro, commovetur etiam aër ambiens, atque hujus particule *homotone*, id est, quæ celeriter æquè tremiscunt, ac corporis sonori percussi partes fremunt, mutuo inter se consentiunt & reciprocantur; ita ut sint quasi radii *tonici* à centro percussiois corporis sonori, ad *peripheriam* pertendentes. Sic ista percussio, ad aures, usque in hæc *peripheriâ* degentium pertingit; atque per nervos eodem modo affectos, cerebro communicatur, percipiturque; & sic à sensu ad intellæctum devenit.

(æ) Vide Commentaria Reg. Sci. Acad. à D. Meiran, an. 1737.

Auris quidem, veluti instrumentum Musicum est perfectissimum, in quo fibræ sunt quasi chordæ diversæ longitudinis, diversæ intensiōis, diversæque elasticitatis; harum ope, particulæ æris, quarum vibrationes cum vibrationibus variorum tonorum corporis sonori, temporis intervallo consentiunt, communicant percussiones à corpore sonoro impressas, sicut dum in instrumento musico, chorda certi cuiusdam soni pulsatur, si in hujus viciniâ & in pari instrumento addit alia chorda *homotona*, id est ejusdem longitudinis, similis intensiōis, & paræ elasticitatis, hæc, licet intacta, tamen per illam primò strictam, in eundem tremulum concitatur motum, atque ejusdem toni sonum reddit. Chordâ etenim pulsâ vibratus ær, quiescentem chordam vicinam eodem motu modòque vibrat. Narratur sæpe accidisse Lusciniam mollibus citharæ modis, vel acutâ voce ipsi *homotona*, ad cantum incitatam fuisse, & tantâ æmulatione exarsisse, ut ceciderit aliquando exanimis in locum quò melos ipsam amicâ vi traheret. Hæc etiam ratione (α) scyphus vitreus filo suspensus resonat ac in frustra dissilit vi certæ cuiusdam vocis. Sic duorum ejusdem soni tympanorum, altero percusso, alterum quòque fremit, & raucum quiddam immurmurat.

Socia est inter nervulos organi auditûs ac nervos cæterarum corporis partium communicatio; quûmq; variæ sint longitudinis, variæ texturæ, variæque intensiōis hi nervuli, diversis sonis diversæ eorundem fibræ, diversique cientur nervi; adeoque variis modis excitatur corpus, atque variæ exindè respondent animi affectiones.

Sonus quiddè primò excipitur in aurem exteriorè elasticam, variis anfractibus & plicis distinctam, colligendo & reflectendo sono aptam. Hæc derivatur sonus in concham quæ ad varios concipiendos sonos, modò tenditur, modò relaxatur, ut pupilla oculi ad varios luminis radios excipiendos modò dilatatur, modò contrahitur; & indè ad pelliculam quæ tympani membrana vocatur, appellit. Hæc autem tympani membrana, ope malleoli adhaerentis, modò introrsum arcuata tenditur, modò extrorsum in planiorem relaxata superficiem remittitur, sicque infinitis tremorum speciebus concipiendis accommodatur, hósque imprimit tremores (β) æri ponè tympanum incluso; hinc soni pertingunt ad membranam foraminis ovalis, quæ à stapede tenditur eodem modo quo tenditur à malleolo membrana tympani; adeoque infinitis & diversis tremoribus consimilibus recipiendis adaptatur, atque eosdem membranæ labyrinthum obducenti communicat; quæ membrana tanquàm nervi auditoris continuatio, inservit auditui, pariter ac retina quæ nervi ophthalmici est propagatio, visui inservit. Concussî autem nervuli hujus membranæ eosdem ad cerebrum tremores deferunt, ubi pro diversitate nervi affecti, pro varietate loci in medullâ cerebri undè nervus producur, & pro vario gradu motûs quo applicatur soni actio, oritur in intellectu sentiente idea varia; simûlque excitatur ipsâ hæc perceptione, aliqua animi affectio, quâ pariter afficitur corpus. Hoc modo certæ sonorum harmoniæ, certas fovere & excitare possunt animi affectiones; hinc sequitur, mores, præsertim juniorum, formari posse ope Musicæ. Hæc autem juvenum animos erudiendi & ad mansuetudinem componendi ratio, apud veteres in magno pretio habita fuit. Ita, quùm Achilles (γ) parens, ad ferocem adolescentis animum demulcendum, illum Centauro Chironi tradidisset, hic solers Medicus, remediû loco Musicen feliciter adhibuit.

(α) *Morhofius*, Dissert. de Scyph. vitr. per vocis sonum fracto,

(β) D. *Winflow*, Anac. Prof. Paris.

(γ) — *Puerum citharâ persequi Achillem*,

Atque animos molli concidit arte feroci, Ovid. D. & A. L. I.

I I I.

PARI ferè ratione quâ sanitas à morbo distat, *curatrici* præstat Medicina conservatrix. Inter cætera quæ ad sanitatis conservationem conferunt; plurimum potest rectum animi motionum regimen. Namque corpus in mentem, & vice versâ mens in corpus maximè valet; unde corporis statum maximè immutare possunt animi affectiones. Intimo enim fœdere, mutuisque officiis sibi invicem respondent. Mens quidem sensibus ita vincita est, ut ferè nihil intelligat quod prius non fuerit in sensu. Quasdam animi cogitationes, certi corporis motus, & vice versâ, quosdam corporis motus, certæ mentis perceptiones excipiunt; hinc mentis actionum integritati, integritas actionum corporis confert; & vicissim. Animus omni fenore solutus, lætitiâ affectus, eandem quoquè corpus afficit; undè, quod jucundè mulcet animum, plurimum ad sanitatem conservandam facit: sicque lethi tarda necessitas venit; & contrâ, *corpus quod corrumpitur aggravat animam*, Sap. Cap. 9. V. 15.

I V.

AB eximiâ corporis animalis structurâ, & præstanti partium quibus organa juncta sunt atque continentia concentu, (*a*) *irridens*. Unde sequitur functionibus ritè absolutis constitui animalitatem sanam; hinc contrâ, malè affecto corpore, malè sapius afficitur mens: hoc manifestum est sin turpi ebrietate, atque in ardenti febricitantium insanîâ. Deliria etiam varia sunt pro variâ corporis parte in quâ insidet morbi causa; hinc vel Phrenitis, vel Mania, vel Melancholia. Corpus favo rabiei veneno agitaturn, crudeliter afficit animum. Ubi latens *tarentula* virus per membra serpit, miros atque amentes animi motus concitat. Vesane morborum hysteriæ agitationes variæ sunt pro variâ parte affectâ; undè quibusdam inanes erumpunt risus; in aliis effusè fluunt lachrymæ; in aliis quibus etiam, proh vecordiâ! Risus & lachrymæ indecorè simul existunt.

Nervosæ corporis fibræ totidem sunt quasi fides vario modo tensæ quæ coeunt in cerebro. Itaque, si animo affecto, cerebri interiora primò commoventur, statim iste motus in aliquam corporis partem emanat, quia, hæc cerebri impressione, certarum fibrarum sit vel intensio, vel remissio; undè aliqua corporis commotio sequitur; undè vel gaudium, vel mœror. Si verò, non in cerebro, sed in aliis corporis partibus primò afficiuntur fibræ, continuò ad cerebrum hæc deferitur affectio, sicque afficitur animus; undè vel voluptas, vel dolor. Hinc quod animi motus aut incitat aut componit, plurimum ad sanitatem facit. Latus animus etiam somnians, facit & lætum & sanum corpus. Corpus verò sanum inspicit animum ad lætitiâ. Animi mœror, corporis langorem facit, lætitiâ verò illud corroborat. Per lætitiâ, grato fibrarum motu, blandus sentitur in corpore calor, atque digestionem lætius perficiuntur. Tunc quidem cor fortius pellit truditque sanguinem in arterias: arteriæ ipsæ expeditius eum quatunt; undè liberius capillaria in vasa fluit; undè humorum secretionem felicius absolvuntur; hinc depulsio transpirationis & urinæ, atque adeptio succi nutritii & liquoris nervosi; undè floridior corporis habitus; undè robur, laboris patientia, agilitas: uno verbo sanitas; hinc quæ lætitiâ movent, sanitati profunt.

(a) Aristoteles per hoc verbum intellexit animam, sive animalitatem omnibus animantibus communem, quæ anima aliâ est quàm anima *spiritalis*, & immortalis homini à Creatore impertita.

Per tristitiam contrà debilis & lentus fit cordis & artèriarum motus, undè sæpè frigus per univèrsum corpus. Fibrarum quidem ingrata commotione, naturalis perversetur humorum motus; ipsorum secretiones, ut par est, non absolvuntur, nequè recrementorum sit depulsio: in sanguine perversè morantur, eumque vitiant; undè innumeri morbi, Hydrops, Phthisis, Icterus, *Scorbutus*, & aliæ complures ægrotationes à *Cacochymia* oriundæ. Mæror etenim, concretos & vapidos facit corporis liquores, hujusquæ fibras debilitat; undè obstructions omnis generis, præcipuè in ramis venæ portæ; undè malæ hæmorrhoides, hypochondriacæ affectiones &c.

Quid dicam de repentinâ morte, quæ subito & vehementi vel gaudio vel angore incuti potest? His quidem quùm repenti vasa pravè constringuntur, totus humorum intercipitur motus, sine quo subsistere vita, ne momento quidem, potest.

Nec ad probandum quid animi perceptio in corpus valeat, proferam quod de gravidis refertur, quarum imaginandi vis depravata, fœtus conformationem depravare consuevit.

V.

NON omnis ad sanitatem confert Musice, siquidem omnes excitare valet animi motus quorum nonnulli sanitati non prosunt. Varia esse debet Musice pro variis animi motionibus vel excitandis, vel componendis; alia est quæ ad lætitiâ; alia quæ ad luctum: alia quæ ad magnanimitatem: alia quæ ad amorem concitat. Græci quidem modum Mulices Dorium gravibus religiosisque decantandis aptum, ad magnanimitatem etiam incitandam adhibebant. Phrygium ad iram & ad furorem compellere dicebant. Lydius elegiis & lugubribus rebus destinabatur. Æolius tandem omnium amœnior, animum inflectens eumque mollem & tenerum reddens, vel amoris vel lætitiæ affectionem commovebat. Sic certa symphoniarum genera singulis rebus, singulisquæ animi affectionibus aut incitandis, aut mutandis, aut confirmandis destinabant veteres; ut sic & literarum studio fierent aptiores, & corpore valentiores, & virtutum amantes, & ad legum obsequia molliores.

Hæc autem nostrâ ætate, forsân æquè multiplex Musice, nec minùs quàm apud Græcos polleret, si ad eundem finem verteretur. Innumeras quidem corporis & mentis motiones concitare potest Musice, dum varios sonos promit & celat, alii quæ & iidem soni in symphoniis nascuntur. Quædam sunt harmoniæ in quibus sunt tonorum oppositiones, quadraturæ, & conjunctiones quæ eveniunt in ratione maxime comparatâ *atmosphæra* aëris. Hæ autem harmoniæ paucis cum notis, maximum producant effectum; atque tremores partium in valis æneis, & in aliis corporibus excitant: sic specula parieti affixa, nonnunquàm cantibus assonant & stridulum melos edunt. Contrâ, aliæ sunt harmoniæ quæ notis longè pluribus, sed sese mutuò impedièntibus, aurem minùs implent & in ipsâ tinnitum creant. Undè Octava minùs grata, quia in Octavâ duo soni alternis vibrationibus concurrunt, sicquæ sonus uterque instar unius ad aures appellit. Contrâ, Quinta, quàm duo soni in ipsâ, tertio quoque itu & reditu, seu tertiâ quâque vibratione concurrant, est omnium gratissimâ; quia soni inter se distantes, auditus organum seorsum subeunt: ita ut non valde intento animò opus sit ut discrimen inter aut graviore aut acutiores percipiatur. Nàmquæ Musice in quâ animus aut confusus nimis percipit, aut operosus distinguit tonorum comparisonem, minùs grata est; jucunda verò si toni distincti sunt, æquales, simul & varii. Hæc ratione, debent soni interjecti inter duos tonos, utriusquæ extremi esse participes.

Pro temperamentorum etiam diversitate, pro ætate, pro consuetudine, varia esse debet Musice: quæ latis convenit temperamentis, tristibus nocet; & vice

versâ: admodum enim diversi sunt, pro diversis hominibus, Musices effectus. Omnes quidem Musicâ afficiuntur, sed variâ ratione, pro variâ mentis & corporis temperie. In principio concentus harmonici quemdam horrorem per totam cutem oberrare complures experiuntur: in quibusdam, sanguis ad interiora revocari videtur; atque alii gratâ quâdam palpitazione agitantur: in aliquibus fit respiratio lenta, profunda, cum sensu tremulæ titillationis; prout autem concentus modò intenditur, modò remittitur, omnes auditores in diversas commotiones rapiuntur, & subsiliunt: quod ægrè interdum aliqui cohibent: sunt etiam qui indecorè ad risum futilem moventur: quidam vix se retinere possunt quin cantilenti quandò etiam Musicæ nunquàm operam dedissent. Sæpè verò contingit ut unus mensuram pede: alter manu: aliùs capite vel incogitantes designent. Deniquè sua singulis in corporibus quasi *echo* quâdam respondet cantibus; nec fidibus tantùm aut vocibus animas, sed audientium etiam membris addere videtur.

Non voluntarii autem diversi omnes hi motus, sed merè mechanici & à Musice incitati. Etenim, non fortuitò, nec frustra facta est utrinque notabilis illa nervi auditoris cum omnibus ferè corporis partibus, precipuè per nervum intercostalem, relatio. Itaque quandò nervi auditoris certæ quædam fibræ, sonis commoventur, tunc hæ fibræ motum illum transferunt ad aliquas nervorum modò intercostalium, modò parvis vagi fibras cum quibus communicat nervus auditor; adeoque, pro eorum ad quæ pertinent, viscerum diversitate & temperie, insignes & determinatos ibidem pariunt effectus. Quemadmodum quoquè vice versâ, istorum viscerum vitio, vitari observamus in praxi medicâ, auditus organum; (α) sic biliosæ dejectiones, superveniente furditate cessant; & furditas supervenientibus biliosis dejectionibus curatur. (β) In febribus enata furditas alium remoratur & sistit. (γ) In Phthisi confirmatâ, sæpè internarum aurium dolor fit, vel harum intentio violenta. Notabiles enim effectus exhibere possunt in corpore vivo nervi, ratione longitudinis, intensificationis & soliditatis, in hac vel in illâ corporis parte, dum certis quibusdam modulationibus nervi isti modò stringuntur, modò relaxantur; undè humorum cursus variè determinatur: certæ secretiones vel augentur, vel imminuuntur, vel supprimuntur. Hæc ratione etiam materia stagnans vel dissipari, vel aliò transferri potest; quod referri debet ad mechanicam hanc, atque involuntariam relationem auditus organi cum consonantiis in aëre excitatis à corporibus sonoris. Ad celerem autem hanc concussionem in hoc organo suscitatarum communicationem referenda est sanatio horum morborum spasticorum, harum febrium cum delirio atque cum convulsione: quarum curationum mirabilium complura exempla Regiæ Scientiarum Academiæ (δ) commentaria recensent.

Fibras partium corporis *homotonas* & aëri contiguas, sive obvias, ad eum concipiendum tremorem quem exhibet corpus sonorum in aëre, esse idoneas, non mediante auditus organo, ut (ε) aliqui asserere non dubitant, mea vix fert opinio.

Musice (objicit aliquis) non ex naturâ suâ, sed ex consuetudine delectat, quàm sæpè accidat ut ingrata & molesta etiam fiat harmonia quæ antè grata fuerat, Comparatione autem tantummodò hoc fit; Musices enim oblectatio non

(α) Hippoc. Aphr. 18. Sect. IV.

(β) Idem in Coacis.

(γ) Quæstio nostra Paskol. an Phthisicis: Sagou Prodest? Cor. 1. An. 1734.

(δ) An. 1702. 1707. 1708.

(ε) Albrecht, de effectib. Musices &c.

evanescit, nisi alterius Musices gravioris delectamento, sicut conditorum usu, insipidi & ingrati videntur cibi simplices. Uno verbo, rusticus agresti Musicae assuetus, plurimum delectatur, & vi Musices delicatioris quasi stupefit: quod non consuetudo, sed motus involuntarius ex ipsa vi Musices, quæ multiplici ratione corpus afficit, operatur.

Ergo ad sanitatem Musice.

Proponerebat Parisiis LUDOVICUS - RENATUS MARTEAU;
Acolythus Parisinus, Doctor Medicus Cadomensis, & Saluberrimæ Facultatis
Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1743.
à sextâ ad meridiem,

